

Aan: Kabinet Vice-eerste minister D. CLARINVAL

Karmelietenstraat 15 - 6de verdieping

1000 Brussel

AANGETEKENED en per e-mail

Re: Opzetten van een gezondheidsnetwerk bijen – Standpunt van de bijenteelt sector.

Geachte,

Op 6 oktober 2022 vergaderde de werkgroep bijen aangaande een voorstel van de Orde der dierenartsen (ODD) voor het oprichten van bovengenoemd netwerk, waarbij een 40-tal dierenartsen belast gaan worden met inzet in de bijenteelt om “abnormale” bijensterfte tegen te gaan.

Ondertussen begrijpen we dat dit voorstel unilateraal bij de Minister voorligt ter goedkeuring en implementatie. Als sector willen we echter onze zienswijze over dit plan bij de Minister kenbaar maken, alvorens hierin een beslissing genomen wordt. Op de verschillende werkvergaderingen hebben we ten treure toe onze zienswijze naar voor gebracht, maar hier werd onvoldoende rekening mee gehouden. Daarom dringen we aan op een onderhoud tussen het kabinet en vertegenwoordigers van onze organisaties.

In het kort stellen we ons ernstig vragen over de toegevoegde waarde van dit plan voor de sector in de strijd tegen het afsterven van bijenvolken. Hieronder heeft u kort samengevat onze voornaamste bezorgdheden in het plan en ook onze argumentatie dienaangaande. We hebben als sector ook zelf voorstellen uitgewerkt die beter aansluiten bij onze zienswijze. Deze lichten we graag toe op het aangevraagde onderhoud.

De Animal Health Law:

Aanpassingen van 2017 aan deze wet worden door de ODD aangehaald als belangrijke veranderingen, waarbij de verantwoordelijkheden van de operatoren toenemen. Wij zijn het hiermee niet eens. Geruggesteund door advies ingewonnen bij het FAVV zijn de wijzigingen voor imkers zo goed als onbestaande. Onze imkers zijn al jaren verantwoordelijk als primaire voedselproducent, en de sector beschikt over een sectoriële kwaliteitssysteem dat voldoet aan alle wettelijke bepalingen.

Oprichting van een ploeg specifiek opgeleide dierenartsen.

De ODD beweert te beschikken over een groep van 40 speciaal opgeleide dierenartsen die paraat staan in eerste lijn om imkers bij te staan. Wij hebben als sector meerdere keren gevraagd wat die specifieke opleiding dan inhoudt. Er werd enkel verwezen naar het Franse

systeem, waar een opleiding van 200 uur voorzien is, maar dit is in België niet gerealiseerd. Er is dus geen kwalificatie van deze specialisten voorzien of gerealiseerd. Daardoor is er weinig garantie op effectiviteit; al zeker niet voldoende om een imker te laten afzien van zijn vrije keuze wat dierenarts betreft.

Wat zijn de oorzaken van toegenomen bijensterfte en hoe ze tegen te gaan ?

De wetenschap is het erover eens dat de hoofdoorzaak van toegenomen bijensterfte zich situeert rond virale besmettingen in bijenvolken aangebracht door de Varroa mijt. Er zijn ongetwijfeld een complexe hoeveelheid nevenfactoren (pesticidendruk, aanvoer van éénzijdig stuifmeel, ...). Geen geneesmiddelen staan ter beschikking die rechtstreeks virussen bestrijden; en dat is niet enkel zo in de bijenteelt. De imkers focussen zich dus op preventieve maatregelen, waarbij een behandeling met toegelaten middelen (vrij aankoopbaar bij de apotheek) ingezet wordt ter ondersteuning van een bedrijfsmethode die de vector, nl. de varroapopulatie in bijenvolken terugdringt. In de moderne imkerij is de hoofdfactor dus de bedrijfsmethode, niet de bestrijdingsmiddelen. Bij het constateren van abnormale bijensterfte heeft de imker geen toegevoegde waarde door het inroepen van een dierenarts die ook geen medicatie kan voorschrijven; en die ook enkel maar kan stalen naar laboratoria sturen om te bepalen welk virus verantwoordelijk is. De individuele imker heeft daar niets aan. In de bestrijding van zijn Varroa probleem dient hij advies te ontvangen inzake zijn bedrijfsmethode. Dit kan niet komen van één of twee dierenartsbezoeken op zijn bijenstand wanneer het afsterven zich effectief voordoet.

Betreft bestrijding aangifteplichtige ziekten bijenteelt.

Imkers die geconfronteerd worden met een aangifteplichtige ziekte dienen (en zullen dat ook doen) de lokale LCE van het FAVV te verwittigen. Er is een voldoende wettelijk kader aanwezig binnen deze organisatie om een uitbraak te beheersen. We gebruiken het woord beheersen, omdat deze maatregelen eerder quarantaine en vernietiging van aangetaste bijenvolken inhouden; medicatie toedienen kan in dit geval ook niet. Dus ook hier is de toegevoegde waarde van een gespecialiseerde dierenarts ons niet duidelijk. Zelfs in het voorkomen van dergelijke ziekten op bijenstanden, dienen we terug te vallen op ingrepen die deel uitmaken van een dagdagelijkse bedrijfsmethode.

Financiering van het systeem

De ODD stelt voor om hun voorstel te financieren via een fonds, waarvoor de individuele imker een bijdrage dient te betalen. Dit fonds is echter niet beperkt tot de bijenteelt sector, ook andere sectoren maken hier deel van uit. Gezien het economisch geringe belang van de bijenteelt ten opzichte van andere sectoren, vrezen we dat we hier als sector nooit aan een batig saldo gaan geraken. Verder is het zo dat onze imkers reeds beroep kunnen doen op de FAVV solidariteit; wat aangifteplichtige ziekten betreft. Tenslotte willen we nog aanhalen dat de personen actief in onze sector voor het overgrote deel hobbyisten zijn. Het gevaar is groot dat additionele bijdragen hen gaat afschrikken in het houden van bijen. Dit gaat ongetwijfeld een averechts effect hebben; of een gedeelte van de kleine bijenhouders in de illegaliteit duwen.

Graag hadden we dit topic met u fysiek besproken, om, zoals reeds hierboven aangegeven, onze onderliggende argumentatie en voorstellen van de sector zelf, gedragen door een grote meerderheid van de imkers, verder toe te lichten.

Hoogachtend,

Voor Koninklijke Vlaamse Imkersbond vzw

G. Meersdom

E. Hoebrechts

Voorzitter

Bestuurder

Voor Vlaams Bijenteelt Instituut vzw

R. De Backer

E. Goris

Voorzitter

Diensthofd Gezondheidsdienst

Voor Werkgroep Natuurlijk Imkeren -WNI

L. Devos

Bemerking: Het standpunt van WNI hierin gaat nog heel wat verder dan de inhoud van deze brief.

Voor Zwarte Bij.org VZW

J. Boterberg

Voorzitter

B. Lefevre

Bestuurder

Voor Buckfast Vlaanderen VZW

J. Heytens

Voorzitter

Voor Vlaams Vulgarisatiecentrum voor Bijenteelt vzw (VVCB vzw)

Paul Beullens

Voorzitter a.i.

Voor Algemene Vlaamse Imkersvereniging vzw (AVI vzw)

Rob Peulen

Voorzitter